

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

МЕДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

Затверджено
наказом ректора ВНУ імені Лесі Українки
від 23. 01. 2026 р. № 42/з

ІНСТРУКЦІЯ № 126
з охорони праці та безпеки життєдіяльності
при роботі у навчальній спеціалізованій аудиторії G-101

1. Загальні положення

1.1. Дана інструкція встановлює вимоги з охорони праці та безпеки життєдіяльності під час проведення навчальних занять, практичних робіт і тренувальних сесій у навчальній спеціалізованій аудиторії G-101 кафедри фізичної терапії та ерготерапії.

1.2. Вимоги цієї Інструкції є обов'язковими для виконання науково-педагогічними працівниками, навчально-допоміжним персоналом, здобувачами освіти, а також іншими особами, які на законних підставах перебувають у зазначених аудиторіях.

1.3. Інструкція розроблена відповідно до Закону України «Про охорону праці», Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, Положення про розробку інструкцій з охорони праці (затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці України від 29.01.1998 № 9), а також інших нормативно-правових актів України та локальних нормативних документів закладу освіти.

1.4. Робоче місце працівника спеціалізованої аудиторії (викладача, інструктора або лаборанта) є постійним і розташовується у спеціально обладнаному приміщенні, оснащеному навчальними меблями, технічними засобами навчання, реабілітаційним і тренувальним обладнанням, електричними приладами та допоміжним інвентарем відповідно до профілю занять.

1.5. Робочі місця здобувачів освіти є тимчасовими (непостійними) та визначаються виключно на період проведення практичного або лабораторного заняття під безпосереднім керівництвом викладача (інструктора). Самостійне перебування та виконання вправ здобувачами освіти у спеціалізованих аудиторіях без нагляду викладача забороняється.

1.6. До роботи у спеціалізованих аудиторіях допускаються особи, які пройшли у встановленому порядку вступний інструктаж з охорони праці, первинний інструктаж на робочому місці та інструктаж з пожежної безпеки, а

також не мають медичних протипоказань до виконання фізичних і реабілітаційних вправ.

1.7. Особи, які навчаються або працюють у зазначених аудиторіях, зобов'язані дотримуватися вимог цієї Інструкції, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, санітарно-гігієнічних норм, а також виконувати вказівки викладача (інструктора) щодо безпечної організації занять.

1.8. Відповідальність за організацію безпечних умов праці та навчання, справний стан обладнання, проведення інструктажів і контроль за дотриманням вимог охорони праці та безпеки життєдіяльності покладається на завідувача кафедри та викладача (інструктора), який безпосередньо проводить заняття.

2. Характеристика аудиторії та обладнання

2.1. Навчальна спеціалізована аудиторія G-101 призначена для проведення практичних, лабораторних і тренувальних занять з фізичної терапії та ерготерапії відповідно до освітніх програм, а також є станцією для проведення об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту (ОСП(К)І).

Заняття в аудиторії передбачає використання точних вимірювальних приладів, електронних діагностичних систем та обладнання для фізичного навантаження (велоергометр). До занять допускаються здобувачі освіти, які пройшли відповідні інструктажі та ознайомлені з правилами експлуатації апарату УЗД та велоергометра.

2.2. Площа аудиторії відповідає вимогам санітарних норм щоб забезпечувати вільний доступ до всього обладнання. Прохід між робочими місцями та тренажерами має бути не менше 1 м;

2.3. Освітлення та вентиляція відповідають нормам для проведення фізичних і реабілітаційних вправ.

2.4. У спеціалізованих аудиторіях використовується таке обладнання: апарат УЗД Sonoline, велоергометр Seca cardiostest, пікфлоуметр електронний, спірометри, пульсоксиметри, тонометри, динамометри (механічні та електронні), сколіометр, ростомір, вага, гоніометри та електронні кутоміри Shahe, кушетка оглядова.

2.5. Потенційні небезпечні та шкідливі фактори: фізичне перевантаження (ризик виникнення гострих станів (задишка, тахікардія, запаморочення) у «пацієнта» під час велоергометрії); електротравми (при роботі з апаратом УЗД та електронними приладами, підключеними до мережі); механічні травми (падіння з велоергометра, защемлення пальців при налаштуванні висоти сидла або роботі зі становим динамометром ДС-200), біологічні ризики (передача інфекцій через мундштуки спірометрів/підфлоуметрів та контактні датчики УЗД).

3. Вимоги безпеки перед початком роботи

3.1. Перед початком занять викладач (інструктор) зобов'язаний:

- перевірити справність електрообладнання, цілісність кабелів, заземлення;
- переконатися, що на робочому місці відсутні сторонні предмети, рідини та сміття;
- переконатися у наявності аптечки та засобів індивідуального захисту.

3.2. Здобувачі освіти перед початком роботи зобов'язані:

- працювати у зручному одязі, зібрати волосся;
- зняти прикраси з рук;
- перевірити цілісність інструментів і матеріалів;
- повідомити викладача про наявні захворювання, травми, погане самопочуття або інші обмеження, що можуть впливати на безпечне виконання завдання.

3.3. Забороняється розпочинати заняття у разі:

- виявлення несправностей обладнання;
- відсутності санітарної обробки контактних поверхонь після попереднього заняття;
- поганого самопочуття здобувача освіти або викладача, що може створювати ризик травмування;
- відсутності контролю з боку викладача.

3.4. Перевірка велоергометра: переконатися у стійкості тренажера, надійності фіксації керма та сидіння.

3.5. Підготовка УЗД та електроніки: перевірити цілісність ізоляції дротів, справність монітора та датчиків. Забороняється використовувати датчики з тріщинами на корпусі.

3.6. Гігієна спірометрії: підготувати одноразові мундштуки або переконатися в належній дезінфекції багаторазових.

4. Вимоги безпеки під час роботи

4.1. Велоергометрія:

- Перед тестом обов'язково виміряти АТ та ЧСС у спокої.
- Навантаження збільшувати плавно згідно з протоколом.
- Заборонено різко зупиняти педалювання після високого навантаження (необхідний період «охолодження»).
- Студент-асистент повинен постійно знаходитися поруч для страхівки від падіння.

4.2. Спірометрія та пікфлоуметрія: при виконанні форсованого видиху попередити «пацієнта» про можливе легке запаморочення.

4.3. Динамометрія: при використанні станового динамометра (ДС-200) стежити за правильною поставою (пряма спина), щоб уникнути травм хребта.

4.4. Апарат УЗД: використовувати лише спеціальний ультразвуковий гель. Після кожного обстеження датчик негайно очищується серветкою.

5. Вимоги безпеки по закінченню роботи

5.1. Після завершення занять необхідно:

- вимкнути електрообладнання від мережі;
- привести обладнання та тренажери у вихідний стан, виконати дезінфекцію при необхідності;
- зібрати та прибрати допоміжні засоби;
- повідомити викладача про всі несправності або травми (за потреби).

6. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

6.1. У разі виникнення аварійної ситуації (травмування, раптове погіршення самопочуття, несправність обладнання, пожежа, задимлення,

відключення електроенергії, повітряна тривога тощо) заняття необхідно негайно припинити.

6.2. У разі виникнення пожежі або загорання необхідно:

- негайно вивести всіх людей з приміщення, дотримуючись плану евакуації;
- повідомити пожежну службу за телефоном 101, а також завідувача кафедри та адміністрацію факультету;
- зачинити вікна та двері, щоб обмежити поширення вогню до суміжних приміщень;
- приступити до ліквідації осередку вогню за допомогою вогнегасника (порошкового або вуглекислотного), піску чи вогнетривкого покривала;
- заборонено гасити електроустановки водою або пінними вогнегасниками, щоб уникнути ураження електричним струмом.

6.2. У разі аварійних ситуацій (пошкодження обладнання, коротке замикання, іскріння, перегрівання, задимлення, ураження електричним струмом тощо) негайно відключити електроживлення загальним вимикачем або рубильником та надати невідкладну допомогу потерпілому.

6.3. Після ліквідації аварійної ситуації забороняється відновлювати роботу обладнання без проведення технічної перевірки та дозволу відповідальної особи.

6.4. У разі оголошення сигналу «Повітряна тривога» необхідно негайно припинити заняття, залишити важкий інвентар на підлозі таким чином, щоб він не створював загрози, та організовано пройти до укриття.

6.5. У разі травмування негайно припинити заняття, надати домедичну допомогу та повідомити викладача.

6.6. Загальні рекомендації:

- зберігати спокій, діяти швидко, але обережно;
- завжди знати місцезнаходження засобів пожежогасіння, аптечки та виходів з приміщення;
- вести облік всіх аварійних ситуацій та повідомляти про них адміністрацію для запобігання повторних випадків.

РОЗРОБИВ:

Старший лаборант

Оксана ГРИЦАЙ

УЗГОДЖЕНО:

Начальник відділу
охорони праці

Микола НЕГОДЮК

Декан медичного
факультету

Ярослав СТЕПАНЮК

Завідувач кафедри

Ольга АНДРІЙЧУК